

ТЕМА ЛЕКЦІЇ:
«Викривач: сукупність умов, за яких особа буде вважатися викривачем. Здійснення повідомлення про корупцію»

Дата проведення: 29.04.2025

1. За яких умов особа вважається викривачем

Будь-яка особа, якій стала відома інформація про корупційне, або пов'язане з корупцією правопорушення, може повідомити про це спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції (НАЗК, САП, НАБУ, Національну поліцію України). Законодавство не містить будь-яких обмежень з цього питання. Однак не кожна людина може набути статус викривача.

Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» особа вважається викривачем за сукупності таких умов:

- повідомити про корупцію має фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка переконана, що її інформація є достовірною;
- наведена у повідомленні інформація повинна містити факти, що доводять можливе вчинення іншою особою корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, які можна перевірити;
- ця інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходження нею служби чи навчання.

У разі відсутності хоча б однієї з вищевказаних умов особа вважається заявником.

2. Повідомлення про корупцію

Національне агентство з питань запобігання корупції, Національне антикорупційне бюро України, інші спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції, державні органи, юридичні особи публічного права **зобов'язані** створити захищені анонімні канали зв'язку (канали онлайн-зв'язку, анонімні гарячі лінії, електронні поштові скриньки та інше), через які викривач може здійснити повідомлення, гарантовано зберігаючи свою анонімність.

Відповідно до Закону України від 01.06.2021 № 1502-IX «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання корупції» змінено визначення регулярних та внутрішніх каналів повідомлень, а саме:

- внутрішні канали повідомлення про можливі факти корупційних або

пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону –способи захищеного (у тому числі анонімного) повідомлення інформації викривачем керівнику або уповноваженому підрозділу (особі) органу, юридичної особи, у яких викривач працює, проходить службу чи навчання або на замовлення яких виконує роботу, а так само до органу вищого рівня, уповноважена особа якого здійснює контроль за дотриманням антикорупційного законодавства на підвідомчих підприємствах, в установах та організаціях;

- регулярні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень – способи захищеного (у тому числі анонімного) повідомлення інформації викривачем органам прокуратури, Національній поліції, Національному антикорупційному бюро України, Державному бюро розслідувань, Національному агентству з питань запобігання корупції.

***Важливо знати,** що відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону може бути здійснене працівником відповідного органу без зазначення авторства (анонімно). **Анонімне повідомлення** про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень **підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені.** *Таке повідомлення підлягає перевірці у строк не більше 15 днів від дня його отримання. Якщо у вказаний строк перевірити інформацію, що міститься в повідомленні, неможливо, керівник відповідного органу або його заступник продовжують строк розгляду повідомлення до 30 днів від дня його отримання.**

Подання повідомлень (у тому числі анонімних) через внутрішні канали повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону здійснюється **через відкритий для цілодобового доступу Єдиний портал повідомлень викривачів** (далі - Портал) та спеціальні телефонні лінії.

Інформація про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, отримана через регулярні канали повідомлення такої інформації, вноситься до Порталу уповноваженими на це особами відповідних суб'єктів. Портал гарантує викривачам дотримання умов конфіденційності та анонімності, а також забезпечує доступ викривачів до інформації про стан та результати розгляду їх повідомлень і є офіційним внутрішнім джерелом інформації про осіб, які мають статус викривачів.

Отже, здійснити повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону в Центральній поліклініці МВС України можливо через:

- **Єдиний портал повідомлень викривачів;**
- **пошта** – на адресу ЦП МВС: 01024, м. Київ, вулиця Пилипа Орлика, 12 (**обов'язкова позначка «Про корупцію»**);
- **скриньки довіри** – розташовані біля ліфтів на 2-5 поверхах;
- **сайт** – <https://health.mvs.gov.ua/poliklinika/pro-nas/zapobigannia-korupciyi/povidomiti-pro-korupciu>
- **телефонна лінія** – (044) 254-96-20;

У разі підтвердження викладеної у повідомленні інформації про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону керівник відповідного органу вживає заходів щодо припинення виявленого порушення, усунення його наслідків та притягнення винних осіб до дисциплінарної відповідальності, а у випадках виявлення ознак кримінального або адміністративного правопорушення також інформує спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції.

Викривач самостійно визначає, які канали використовувати для повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, Закону України «Про запобігання корупції» а саме: внутрішні, регулярні або зовнішні канали.

повідомлення має містити фактичні дані, що підтверджують можливе вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», які можуть бути перевірені.

Розгляд анонімних повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» здійснюється в порядку, передбаченому цим Законом.

Корисні посилання НАЗК:

- викривачі корупції: <https://nazk.gov.ua/uk/metodychni-rekomendatsiyi/>;
- повідомлення про корупцію: <https://nazk.gov.ua/uk/robota-z-povidomlennnyamy/> .

Уповноважений з антикорупційної діяльності ЦП МВС України

Наталія БОРОДИЧ